

J. H. QUEDENS.

Johannes H. Quedens

Christina Quedens

Købmændene i Familien Quedens

Købmandsgården "Quedens Gård" på Overdammen 10 i Ribes hovedgade har været købmandsforretning eller krambod siden 1583. Huset opførtes efter den store brand i 1580, der lagde det meste af Ribe øde. Ikke mindre end 11 gader med 213 gårde blev ildens bytte. Den nuværende ejendom har en gammel kerne, der går tilbage helt til 1582.

På stedet, hvor Quedens Gård ligger i dag, opførtes på brandtomten tre gavlhuse, d.v.s. huse med gavlen ud mod gaden.

I 1789 lader den daværende ejer, stiftsfysikus Andreas Fridsch (1744-1807), de to nordøstlige huse nedrive og opfører i stedet et stort forhus, hvis facade svarer nogenlunde til husets nuværende gule facade. Det tredje hus bibeholdtes og indgår i det nye forhus som bindingsværkslænge langs Sortebrødregade.

Slægten Quedens erhvervede i 1836 ejendommen og var gennem tre generationer købmænd i Ribe. Første generation af slægten i Ribe var **Johannes Harboe Quedens** (1801-1877). Han var præstesøn fra Klangs-bøl syd for Tønder.

I 1831 kom han til Ribe, hvor han begyndte som manufakturhandler i Nørreportsgade (nu Saltgade) og

anbefaler sig "*med flere Slags moderne Varer til billige Priser*".

Fem år efter køber han den store ejendom på Overgade 10 og indretter stueetagen til købmands- og manufakturforretning.

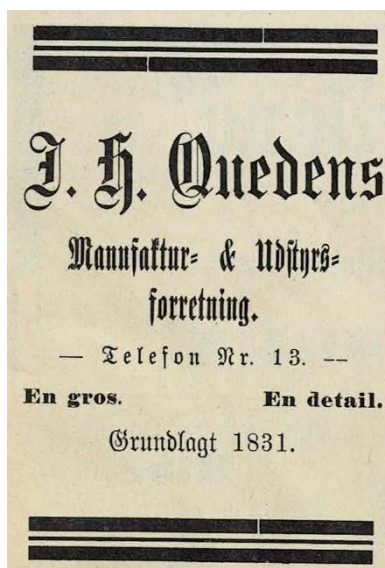
Efter hans død i 1877 overdrager hans enke ejerskabet til sønnen **Anton Christian Quedens** (1843-1910).

I 1909 er det tredje generations tur, idet Anton Christian søn, **Johannes Harboe Quedens** (1868-1936) efter faderens død bliver den nye ejer. (Det ser dog ud til, at begge overdragelser er sket som glidende overdragelser, idet sønnerne i begge tilfælde allerede har været medarbejdere i forretningerne sammen med fædrene).

I 1890'erne ændrer forretningen sortiment til: "Manufaktur & Udstyrsforretning en gros og en detail", som det også er anført i en annonce i "Ribe Stiftstidende" i 1903. Ved Johannes' død i 1936 sælges forretningen til medarbejderen Peter Sørensen. Med salget af Quedens Gård til Peter Sørensen i 1936 sluttede et købmandsdynasti i Ribe, som kom til at vare i 100 år.

I en periode omkring 1900 var det kotyme, at folk, som kom ind fra oplandet for at handle, afleverede en ordreseddel i butikken, hvorefter de blev inviteret op i privaten til fru Quedens, mens varerne blev fundet frem, vejjet, målt og pakket på hestevognen.

(Før 1857 havde købmændene i byerne eneret på handel med kolonialvarer. Deraf navnet *købstæder*! I et såkaldt "læbælte" på 1-1½ mil omkring købstæderne, var det kun ganske få varetyper, der kunne forhandles fra kroerne. Dette monopol var efterhånden mere og mere urimeligt, idet selvforsyningen i landdistrikterne med tiden ikke strakte til tidens nye ønsker og krav. I 1857 indførtes der nu næringsfrihed og i 1862 indførtes en næringslov, som gjorde det muligt af drive handel og håndværk i landområderne).

I 1960 døde Peter Sørensen, og Den Antikvariske Samling erhvervede købmandsgården og påbegyndte en tiltrængt restaurering af den noget nedslidte bygning, ikke mindst takket været fondsmidler fra Carlsberg-fondet. I 1965 ophørte salget af manufaktur, hvorefter forretningen solgte brugs-kunst m.m. og med Ribe Museum og Samlingens administration på de øvre etager.

I dag ejes bygningerne af Sydvestjyske Museer, der takket været anseelige fondsmidler har kunnet fortsætte den store restaurering og med en nyindretning, så Quedens Gård i dag er en sand kulturperle i Ribe.

Quedens Gård rummer i dag således Jacob A. Riis Museet, museet "Hex" og en veldrevet "Cafe Quedens", der foruden cafédrift såvel indendørs som udendørs i godt vejr: på gaden, i gården og haven.

Caféen arrangerer også koncerter og foredrag m.m.

Quedens Gård indeholder desuden lokaler, som bruges af Skoletjenesten i forbindelse med skoleklassers undervisning i Ribes historie.

Og udviklingen fortsætter!

Quedens Gård 2023

Fra 1856 bliver familien nabo til familien Riis, der flytter ind som lejere i Sortebrødregade. Jacob A. Riis giver i sin erindringsbog et portræt af købmand Johannes H. Quedens:

"Quedens var en af de solideste købmænd og havde set gammel og udtørret ud, så længe jeg husker. Men i hans venlige ansigt med dets alvor var der altid et blink i hans øjne, som så det bedste i enhver og gennemskuede, hvordan han kunne hjælpe nødstedte":

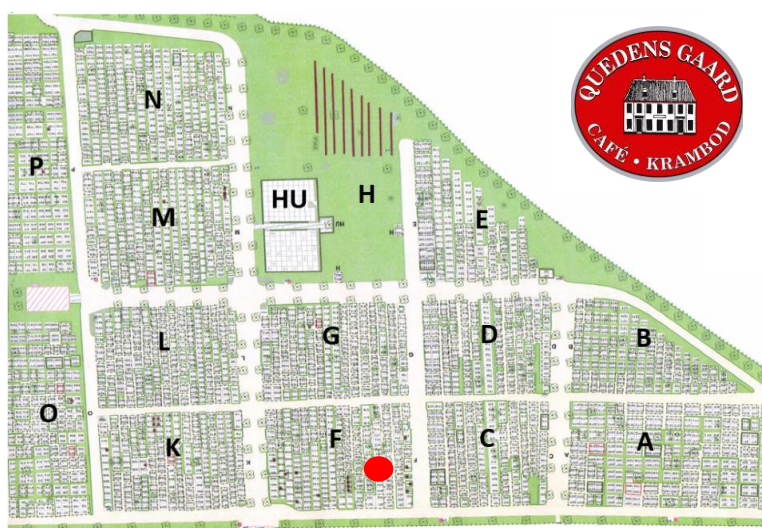
En anekdote:

Familien Quedens levede et regelmæssigt og borgerligt liv med lidt selskabelighed i ny og næ, men altid mådeholdent.

Når uret nærmede sig klokken 10 og vægterne sang "klokken 10-verset" kiggede Quedens på sin kone og sagde: "Nå, Anna, hvad siger du så?"

Jeg tror nu nok, jeg vil i seng, når vore gæster er gået hjem".

Den bemærkning havde de tilstedeværende nok hørt før og sad bare og ventede på den.

Gravsgade

● Her findes gravstedet

Fortællingen om Familien Quedens er fortalt af Ribe Kirkegårdes fortællegruppe. De to portrætter af Johannes H. og Christina Quedens er affotografering efter tilladelse af to malerier ophængt i Café Quedens .

**RIBE
KIRKEGÅRDE**